

Socialnämnden i Upplands Bro
kommun
196 81 KUNGSÄNGEN

Beslut efter tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204)

Datainspektionens beslut

Datainspektionen konstaterar att Socialnämnden i Upplands Bro kommun (socialnämnden), trots inspektionens påpekande i beslutet den 9 juni 2004, fortfarande behandlar personuppgifter om sökbegrepp i strid med lagen och förordningen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.

Datainspektionen förelägger socialnämnden att se till **att** de handläggare som inte ska kunna göra känsligare sökningar i IFO-systemet bara använder sökbegreppen namn, person-, samordnings- eller ärendenummer i ärendehandläggningen. Socialnämnden bör kontakta leverantören av IFO-systemet för att lösa frågan om hur begränsning och kontroll av handläggarnas användning av sökbegrepp ska säkras. Socialnämnden ska vidare se till att det utarbetas en rutin för *regelbunden* uppföljning av loggarna i IFO-systemet för att kontrollera åtkomsten till känsliga och ömtåliga personuppgifter. Socialnämnden skall se till att Tieto Enator inte har åtkomst till känsliga personuppgifter genom användarkonton. Med dessa påpekanden avslutas ärendet. Datainspektionen kommer att följa upp ärendet senast den 30 december 2005.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har efter enkätinspektion i beslut den 9 juni 2004, dnr 1911-2003, konstaterat att socialnämnden behandlar personuppgifter i fråga om sökbegrepp i strid med förordningen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. Inspektionen påpekade då att nämnden är skyldig att se till att bara tillåtna sökbegrepp används. I beslutet påpekade inspektionen även att socialnämnden bör se till att all personal som har tillgång till personuppgifter kontinuerligt får relevant utbildning, samt att det bör finnas en IT-säkerhetspolicy samt personuppgiftsbiträdesavtal.

Datainspektionen har genomfört en inspektion hos socialnämnden den 18 mars 2005. Datainspektionen har sänt ett inspektionsprotokoll till socialnämnden som har yttrat sig.

Utbildning, personuppgiftsbiträdesavtal och IT-säkerhetspolicy

Inspektionsiakttagelser

Vid socialnämnden diskuteras personuppgiftsfrågor kontinuerligt vid arbetsplatsträffar och en heldags information planeras. Socialnämnden har utarbetat IT-säkerhetspolicy. Personuppgiftsbiträdesavtal finns.

Datainspektionen gör följande bedömning.

Datainspektionen har numera ingen anmärkning i fråga om utbildning av personalen om personuppgifter, IT-säkerhetspolicy och personuppgiftsbiträdesavtal.

Sökbegrepp – sammanställningar m.m.

Inspektionsiakttagelser

Efter Datainspektionens beslut i juni 2004 har socialnämnden under hösten 2004 begränsat behörigheterna för handläggarna. Vid individ- och familjeomsorgen kan 17 av barn- och familjeenhetens handläggare tekniskt söka på varandras ärenden. Vid ekonomi- och vuxenenheten kan 25 handläggare tekniskt söka på varandras ärenden. Som sökbegrepp finns inte hemligt telefonnummer, hemtelefon, skyddade adresser, brott, rattfylleri, missbruk. Handläggarna söker bara på sina ärenden och då används regelmässigt namn eller personnummer som sökbegrepp. Det har dock hänt att handläggarna vid förfrågningar söker på andras ärenden inom respektive enhet. Handläggarna är medvetna om bestämmelsen att bara sökbegreppen namn, person-, samordnings-, eller ärendenummer får användas som sökbegrepp vid handläggning av ärenden eller i samband med sammanställningar. Loggfunktionerna i IFO-systemet är påslagna och används. Åtkomst av en klients uppgifter loggas. En handläggares sökningar på andra handläggares ärenden loggas inte. Vilka sökbegrepp/sammanställningar som används i IFO-systemet loggas inte. I IFO-systemet finns ett flertal administrativa konton som tillhör leverantören Tieto Enator.

Socialnämnden har särskilt yttrat sig i fråga om sökbegrepp.

Datainspektionen gör följande bedömning.

Av 7 a § första stycket lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten framgår att i sammanställningar av personuppgifter får det inte tas in känsliga personuppgifter eller uppgifter i övrigt om ömtåliga personliga förhållanden. Enligt bestämmelsens andra stycke undantas från förbudet uppgifter om åtgärder som har beslutats inom socialtjänsten som innebär myndighetsutövning och om den bestämmelse som ett sådant beslut grundar sig på. Vidare undantas från förbudet bl.a. uppföljning, utvärdering och kvalitets-säkring av verksamheten. Uppräkningen i fråga om undantagen från förbudet i andra stycket är uttömmande (se prop. 2002/03:36 s. 28).

Enligt 15 § förordningen (2001:637) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten får socialnämnden vid handläggning av ärenden bara använda uppgifter om namn eller uppgifter om person-, samordnings- eller ärendenummer som sökbegrepp vid sökning efter uppgifter eller i samband med sammanställningar. Denna begränsning gäller dock inte för tillsyn, uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring av verksamheten.

Vilka sökbegrepp som används och vilka sammanställningar/rapporter som tas fram loggas inte i IFO-systemet. Socialnämnden har alltså bristande kontroll över vilka sökbegrepp/sammanställningar/rapporter som faktiskt används.

Den personkrets som arbetar med uppföljning, utvärdering, och kvalitetssäkring av verksamheten och kan göra känsligare sökningar, ska vara begränsad till vad som är nödvändigt. Det åligger socialnämnden att se till att övriga användare av IFO-systemet bara använder sökbegreppen namn, person-, samordnings- eller ärendenummer vid ärendehandläggningen. Detta innebär inte nödvändigtvis en teknisk begränsning i IFO-systemet. Om inte en teknisk begränsning väljs är det särskilt angeläget att loggning görs av vilka sökbegrepp som används (se prop. 2000/01:80 s. 147). Socialnämnden bör ta kontakt med leverantören av IFO-systemet i frågan. För att kontrollera åtkomsten till känsliga och ömtåliga personuppgifter måste socialnämnden i IFO-systemet se till att det utarbetas en rutin för *regelbunden* uppföljning av loggarna.

Endast personer som behöver åtkomst för sitt arbete skall ha behörighet till känsliga personuppgifter. Det åligger socialnämnden att se till att Tieto Enator inte har åtkomst till aktiva användarkonton.

Känsliga personuppgifter i befolkningsregister

Inspektionsiakttagelser

Socialnämnden använder ett befolkningsregister som innehåller bl.a. uppgift om namn, adress, personnummer och medborgarskap och födelseland.

Datainspektionen gör följande bedömning

Personuppgiftslagen innehåller ett principiellt förbud mot att behandla personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung. En uppgift om en persons födelseland i kombination med uppgift om medborgarskap kan i många fall avslöja personens ras eller etniska ursprung och då utgöra en känslig personuppgift (däremot inte en isolerad uppgift om medborgarskap, se prop. 2001/02:144 s. 41). För att känsliga personuppgifter ska få behandlas i en kommuns befolkningsregister måste något undantag från förbudet vara tillämpligt. Kommunernas behandling i denna fråga kan komma att undersökas i annat sammanhang.

Övrigt

Datainspektionen kommer att tillskriva organisationen Sveriges kommuner och landsting för att ta upp en diskussion om de generella frågeställningar som aktualiseras i detta och andra tillsynsärenden som rör socialnämnder i landet.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagandet skall ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag beslutet meddelades för att kunna prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Länsrätten i Stockholms län för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Göran Gräslund, i närvaro av tillsynsdirektören Britt Marie Wester, datarådet Hans-Olof Lindblom, byrådirektören Johan Sehlström, föredragande och informationssekreteraren Amina Grill.

Göran Gräslund

Johan Sehlström

Kopia till:

Socialnämnden i Upplands Bro kommun
Att. personuppgiftsombudet Annie Hedberg
196 81 KUNGSÄNGEN